

**สรุปรายงานผลการเยี่ยมเสริมพลังผู้ปฏิบัติงานตามโครงการฯ เพิ่มพูนทักษะ
การใช้คู่มือการเฝ้าระวัง/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) และคู่มือประเมิน
และส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง (DAIM)
จังหวัดสมุทรสงคราม**

เยี่ยมเสริมพลัง วันที่ 4 กรกฎาคม 2559

ชื่อหน่วยงาน โรงพยาบาลอัมพวาและรพสต.โคกเกตุ จังหวัดสมุทรสงคราม

วัตถุประสงค์ของการเยี่ยมเสริมพลัง เพื่อติดตามการดำเนินงานการใช้เครื่องมือ DSPM คุณภาพการใช้เครื่องมือ ปัญหาและอุปสรรคของระบบการดำเนินงานของพื้นที่และการเสริมพลังให้กับผู้ปฏิบัติงานสามารถดำเนินงานเฝ้าระวัง/ส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

ทีมเยี่ยมเสริมพลัง ประกอบด้วย

1. ทีมวิชาการจากสถาบันพัฒนาอนามัยเด็กแห่งชาติ กรมอนามัย
2. ทีมผู้ประสานงานการดูแลระบบ/ผู้ปฏิบัติงานคัดกรองพัฒนาการเด็ก ศูนย์อนามัยที่ 5

สรุปรายงานดังนี้

ส่วนที่ 1 การขับเคลื่อนการดำเนินงานและการจัดระบบการส่งต่อ ภายในจังหวัด/อำเภอ

1. คณะอนุกรรมการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ระดับจังหวัด

มี.. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเด็กระดับจังหวัด โดยมี พมจ.เป็นเจ้าของเรื่อง และ สสจ. เป็นเลขานุการร่วม

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการพัฒนาการเด็กระดับจังหวัด มีการประชุม..3... เดือน/ครั้ง โดยครั้งที่ 1 เนื้อหาที่นำเข้าประชุมเป็นข้อมูลการเสริมพลัง ผลการประเมิน มีมติให้นำปัญหาอุปสรรคไปนำเสนอ

ครั้งที่ 2 เนื้อหาที่นำเข้าประชุมเป็นข้อมูลการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็ก มีมติให้นำเสนอผลการคัดกรองพัฒนาการ 4-8 กรกฎาคม 2559

2. คณะอนุกรรมการพัฒนาการเด็กปฐมวัย ระดับอำเภอ

ไม่มี..การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการพัฒนาการเด็กระดับอำเภอ แต่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสุขภาพระดับอำเภอ DHS โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน และขับเคลื่อนทุกเรื่อง และมีการจัดตั้งคณะกรรมการกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย ขับเคลื่อนเรื่องพัฒนาการเด็กปฐมวัย

การดำเนินงานของคณะกรรมการสุขภาพระดับอำเภอ DHS มีวาระการประชุมเรื่องเด็กปฐมวัยทุกเดือน มีมติให้มีการรณรงค์คัดกรองพัฒนาการเด็ก 4 ช่วงอายุ วันที่ 4-8 กรกฎาคม 2559

3. คณะกรรมการ CPM หรือ Project manager สตรีและเด็กปฐมวัย (ทำหน้าที่ประสานงานหลักประเด็นพัฒนาการเด็ก)

3.1 มี..การแต่งตั้ง คณะกรรมการ CPM หรือ Project manager สตรีและเด็กปฐมวัย ในระดับจังหวัดเป็นคณะกรรมการชุดเดิม แต่ไม่ตรงกับผู้รับผิดชอบงานปัจจุบัน

การดำเนินงาน มีการประชุม 3 ครั้งต่อเดือน มีวาระการประชุมเรื่องเด็กปฐมวัยทุกเดือน และมีการประชุมกลุ่มย่อยของคณะกรรมการสตรีและเด็กปฐมวัย แล้วนำเสนอใน MCH board จังหวัด

3.2 มี...การแต่งตั้งคณะกรรมการ CPM หรือ Project manager สตรีและเด็กปฐมวัย ในระดับ
อำเภอ การดำเนินงาน มีการประชุมทุกเดือน โดยมีหัวหน้ากลุ่มเวชปฏิบัติเข้าประชุมแทน CPM

4. การบริหารจัดการนโยบายระดับเขต/จังหวัด/อำเภอ ในประเด็น:

4.1 การมอบคู่มือ DSPM / DAIM ให้กับพ่อแม่ผู้ปกครอง

มี...การกำหนดนโยบายให้ดำเนินการเหมือนกันทั้งจังหวัด โดยการส่งให้ รพ.ทุกระดับแจก/
อธิบาย ประชาสัมพันธ์ให้หญิงหลังคลอดทุกคน

4.2 การค้นหากลุ่มเป้าหมาย เพื่อการคัดกรองพัฒนาการโดยใช้เครื่องมือ DSPM / DAIM

มี...การกำหนดนโยบายให้ดำเนินการเหมือนกันทั้งจังหวัด โดย สถานบริการทุกระดับให้คัด
กรองทุกกลุ่มวัย เน้น 4 กลุ่มวัยให้คัดกรองอย่างมีคุณภาพ และติดตามเด็กที่สงสัยล่าช้าทุกคน

4.3 รูปแบบการจัดบริการคัดกรองพัฒนาการเด็กในคลินิกเด็กดี เช่น การขยายวันให้บริการ/
แยกวันให้บริการฉีดยาออกจากวันประเมินพัฒนาการ เป็นต้น)

การจัดบริการคัดกรองพัฒนาการเด็กในวันเดียวกับคลินิกเด็กดี สามารถดำเนินการการได้
บางคนเท่านั้น เนื่องจากการทำงานไม่ทัน เด็ก 1 คน ใช้เวลาประมาณ 40 นาที จึงมีการขยายวันบริการคัด
กรองพัฒนาการเด็กเป็นช่วงบ่าย

มีข้อดี ข้อเสีย ดังนี้ การแยกวันสามารถดำเนินการได้ช่วงเช้า เพราะหากเป็นช่วงบ่ายพบ
ปัญหาเรื่องเด็กง่วงนอน งอแง ไม่ให้ความร่วมมือ

4.4 การจัดให้มีคลินิกพัฒนาการเด็ก เพื่อการเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่องและ
ครอบคลุม เช่น คลินิกดูแลเด็กกลุ่มเสี่ยง (high Risk Newborn) หรือ “คลินิก DAIM” ในรพ.แม่ข่าย หรือ
รพท./รพศ./รพช./รพ.สต. ดังนี้ ดำเนินการโดย รพ.สมเด็จพระพุทธเลิศหล้า

5.การสนับสนุนงบประมาณ/วัสดุอุปกรณ์เพื่อการดำเนินงานตามโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เฉลิม พระเกียรติฯ หรือไม่/อย่างไร

ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ จาก สปสช. เป็นงบ PPA 2 บาทต่อหัว เพียงพอต่อการ
บริหารจัดการ

ได้รับการสนับสนุนคู่มือ DSPM/DIAM จากสำนักตรวจประเมินผล แต่ไม่เพียงพอ แก้ไข
เบื้องต้นโดยการถ่ายเอกสารแจกตามช่วงอายุเด็ก

ได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์ จาก สปสช. แต่ไม่เพียงพอ อุปกรณ์ที่มีอยู่ในชุดประเมินไม่ครบ
แก้ไขโดยหาอุปกรณ์ที่มีลักษณะใกล้เคียง

6. การจัดระบบการส่งต่อพัฒนาการเด็กของจังหวัด/อำเภอ/ตำบล มีหรือไม่ ดำเนินการอย่างไร

มี...การดำเนินการ ระดับจังหวัด ส่งต่อ รพ.สมเด็จพระพุทธเลิศหล้า เนื่องจากมีกุมารแพทย์
การดำเนินการ ระดับอำเภอ (รพช.) มี Flow การส่งต่อในโรงพยาบาล ชัดเจน แบ่งตาม
สาเหตุด้านพัฒนาการเด็ก ดังนี้ พัฒนาการสงสัยล่าช้า ส่งต่อ รพ.นภลัย หากพบชัดเจนด้านภาษา ส่ง รพ.บ้าน
แพ้ว มีนักฝึกหัดการพูด

การดำเนินการ ระดับ รพ.สต. ดังนี้ ส่งต่อ รพ.อัมพวา หรือบางรายส่งต่อนอกพื้นที่ เลือก
พื้นที่ที่ผู้ปกครองมีความสะดวก เช่น รพ.สมเด็จพระพุทธเลิศหล้า รพ.บ้านแพ้ว รพ.ราชบุรี

ส่วนที่ 2 การประเมินพัฒนาการเด็กโดยเครื่องมือ DSPM/ DAIM ภาพรวมจังหวัด

1. หน่วยงานท่านมีผู้ทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านสาธารณสุข จำนวน...66... คน ได้แก่ เป็นพยาบาล... 63... คน นักวิชาการสาธารณสุข/เจ้าหน้าที่สาธารณสุข...3... คน และด้านครูพี่เลี้ยง... 62... คน

2. หน่วยงานท่านมีผู้ผ่านการอบรม DSPM/DAIM ล่าสุดเมื่อ..... พ.ศ. 2559

3. หน่วยงานท่านมีการนำเครื่องมือ DSPM/ DAIM มาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็ก หรือไม่....เริ่มมีการนำเครื่องมือ DSPM/ DAIM มาใช้ในการประเมินพัฒนาการเด็กหลังจากเจ้าหน้าที่ผ่านการอบรม การใช้คู่มือในการประเมินพัฒนาการเด็ก เป็นอย่างไร..... เจ้าหน้าที่ยังใช้คู่มือ/เครื่องมือไม่คล่องตัวและยังไม่เข้าใจคู่มือในบางหัวข้อประเมิน.

แนวทางการใช้คู่มือกับพ่อ แม่ ผู้ปกครอง... ดำเนินการโดยการให้คำแนะนำ แจกคู่มือแก่ มารดาที่ตึกหลังคลอดหรือเมื่อพ่อแม่พื่อนำเด็กเข้ามารับการประเมินพัฒนาการ

ส่วนที่ 3 ระบบการจัดเก็บและการนำข้อมูลพัฒนาการเด็กปฐมวัยไปใช้ประโยชน์

1. ระบบการจัดเก็บข้อมูล

มีการลงบันทึกใน 43 แฟ้ม

มีการลงข้อมูลตามแบบฟอร์มกระดาษ (Manual) ให้ครอบคลุมรูปแบบการรายงานหลายๆแห่ง และทำการลงบันทึกในโปรแกรม MS. Excel

มีการลงข้อมูล Special PP

2. หน่วยงานได้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ โดยได้นำเข้าประชุมหารือ สร้างกิจกรรม แต่ข้อมูลใน HDC ไม่มีประโยชน์

ส่วนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรค/ข้อเสนอแนะอื่นๆ

1. ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ มีน้อย แห่งละ 1 คน ผู้รับผิดชอบระดับ รพ.สต. ยังไม่ค่อยมีทักษะการประเมิน และได้มีการอบรมแนะนำการประเมินหลายพื้นที่

2. ด้านความเพียงพอของ

คู่มือ ไม่เพียงพอ อีกทั้งการแจกผู้ปกครอง เมื่อครบรอบการประเมินผู้ปกครองไม่นำคู่มือมา หรือทำหาย

อุปกรณ์ ไม่เพียงพอ ควรมีแห่งละ 2 ชุด บางครั้งใช้อุปกรณ์ที่มีความใกล้เคียงแต่อาจไม่ได้มาตรฐาน

3. ด้านระบบข้อมูล

ใช้โปรแกรม Hos.xp ลงข้อมูล Special PP ได้ไม่มีปัญหา แต่ไม่สามารถตรวจสอบว่าข้อมูลเข้าระบบสมบูรณ์หรือไม่

ควรมีการปรับการจัดเก็บข้อมูล ให้สามารถตอบโจทย์ปัญหา/กระบวนการทำงานให้มากที่สุด

4. ด้านการใช้เครื่องมือ DSPM/ DAIM. เจ้าหน้าที่ยังไม่ชำนาญในการใช้เครื่องมือ DSPM/ DAIM

5. อื่น ๆ

ปัญหาการติดตามเด็กที่ต้องประเมินซ้ำอีก 1 เดือน เช่น ย้ายสถานที่ เด็กป่วยไม่พร้อมประเมิน

ส่วนที่ 5 ความต้องการความช่วยเหลือ

1. ปรับระบบการรายงานให้มีความสะดวกและเชื่อมโยงกันทุกระบบเพียงโปรแกรมเดียว
2. แจกชุดประเมินเพิ่มเติม
3. คู่มือประเมินควรมีเป็นเอกสารแผ่นๆ มีสีสั้นสวยงาม สะดวกต่อการแนะนำผู้ปกครองตามกลุ่มวัย

ส่วนที่ 6 ข้อดีของโครงการ (ความคุ้มค่า ประโยชน์) คือ

มีความคุ้มค่า/ประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยเป็นอย่างมาก คัดกรองความผิดปกติ และแก้ไขได้อย่างเหมาะสม เจ้าหน้าที่มีความเข้าใจ สามารถใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 7 Best Practice /นวัตกรรมใหม่ยังไม่พบว่ามีการนำ best practice หรือนวัตกรรมใหม่มาใช้ในงานส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งในระดับอำเภอและรพสต.

ภาพการดำเนินงานการเยี่ยมเสริมพลังจังหวัดสมุทรสงคราม

1. เยี่ยมเสริมพลังรพ.อัมพวา

1.1 คณะเยี่ยมเสริมพลัง

1.2 สัมภาษณ์ระบบการทำงาน

1.3 กิจกรรมการประเมินพัฒนาการ

1.4 สรุปประเมินและเสนอแนะ

2. เยี่ยมเสริมพลังรพสต.โคกเกตู

2.1 คณะเยี่ยมเสริมพลัง

2.2 สัมภาษณ์ระบบการทำงาน

2.3 กิจกรรมการประเมินพัฒนาการ

2.4 สรุปประเมินและเสนอแนะ

